

JAARVERGADERING VAN DE HEEMKUNDEKRING OP WOENSDAG 19 FEBRUARI 1975.

Op deze vergadering, die door circa 50 personen werd bijgewoond, waren als vertegenwoordigers van de Contactcommissie van Brabants Heem aanwezig de heer W.F.Jansen en mevr. M. Schreurs-Janssen. Ook burgemeester de Wit van Gemert woonde deze vergadering bij.

Wegens ziekte moest de voorzitter, de heer Chr. van Schijndel verstek laten gaan en zodoende richtte de secretaris een woord van welkom tot de aanwezigen en in het bijzonder tot de heer A.Kakebeeke, die een causerie zou houden in verband met het Monumentenjaar 1975.

De jaarverslagen van de secretaris en penningmeester werden onveranderd vastgesteld. In het vorige nummer van Gemerts Heem (nr. 57) werd het jaarverslag van de secretaris opgenomen. Wat het jaarverslag van de penningmeester betreft, waarin een nadelig saldo van ruim f 300,-- voorkwam, merkte de kascontrole-commissie op bij monde van de heer A. Corstens, dat het bestuur zou toezien, dat het tekort niet verder zou oplopen. Als een van de middelen werd aanbevolen verhoging van de contributie, wat inmiddels is gebeurd.

Door de waarna voorzitter werd medegedeeld, dat het Werkkamp van Brabants Heem dit jaar gehouden zal worden in Hilvarenbeek en wel van woensdagnamiddag 30 juli t/m zaterdag voormiddag 2 juli 1975.

De molen in de Deel "De veenboer" zal vermoedelijk in juni of juli van dit jaar klaar zijn en ons bestuur meent, dat er een of andere feestelijkheid aan verbonden moet worden. Wij zullen hieromtrent ons in verbinding stellen met het gemeentebestuur, daar de gemeente eigenares is van de molen.

Voor liefhebbers van spoken is er van de hand van de heer Antoon van Oorschot een boek verschenen onder de titel "Spoken en kastelen in Nederland". De hr. van Oorschot woont zelf op kasteel Nemelmaer in Haaren. Er worden 450 kastelen in behandeld, provinciegewijs gerangschikt; het boek, dat 31 x 24½ cm meet, is verlucht met veel mooie tekeningen. Het is in de boekhandel verkrijgbaar en kost f 25,=.

Na de pauze, waaronder worstebrood met koffie werd gepresenteerd, was het woord aan de hr. Kakebeeke, iemand die deskundig is op het gebied van monumenten en bijzonder van het

landschap van Brabant, waarvoor hij al jaren lang geijverd heeft.

Volgens de heer Kakebeeke zal er dit jaar bijzondere aandacht moeten worden geschonken aan het kleine monument als boerderijen, woonhuizen, molens, karakteristieke landschappen, kapellen, dorpsgezichten, bomengroepen enz. Voor grote monumenten als bv. de St. Jan in Den Bosch behoeven we niet bang te zijn. Ook het interieur van gebouwen kan belangrijk zijn, dat bv. in een boerderij de potstal wordt bewaard, de bakoven in de schouw enz.

Brabants Heem ijvert nog steeds voor de bescherming van alles, wat verdient bewaard te worden, waarbij vooral aandacht geschonken wordt aan boerderijen, waarvoor er vele door ondeskundige aanpak grondig bedorven zijn. Jammer genoeg laat de medewerking van de provinciale overheid in dit opzicht vaak veel te wensen over, want de Plaanologische Dienst, die de verbouwingsplannen moet goedkeuren, bemoeit zich niet met de historische omgeving.

Daarom is er door een commissie van deskundigen in samenwerking met en op initiatief van Brabants Heem een aantal regels opgesteld voor het verbouwen van oude boerderijen en zijn er in een aantal dorpen architecten aangewezen, die bij de verbouwing van boerderijen de gemeenten en de provincie adviseren. Er zal ook een brochure verschijnen over de restauratie van boerderijen, waarin de meest geschikte materialen en de benamingen van de verschillende onderdelen worden verklaard.

Zonder medewerking van de mensen is behoud van het kleine monument niet mogelijk. Daarom raadde de heer Kakebeeke aan om lijsten ter beschikking te stellen, waarop aangetekend kan worden, wat volgens de mening van de betrokkenen in het dorp aan gebouwen, landschap, bomengroepen enz. moet bewaard blijven. Zulke ingevulde lijsten kunnen tesamen een handleiding worden voor de Monumentencommissie. Het is daarom uiterst nuttig, dat ook de gemeenten een plaatselijke monumentenwet hebben - wat volgens de Monumentenwet mogelijk is - ; dat kan veel onaangenaams voorkomen. De Bond van Nederlandse gemeenten heeft hierover een boekje uitgegeven: "De gemeentelijke Monumenten" in de zgn. Blauwe Reeks, nr. 36.

Het zou eveneens zeer wenselijk zijn om een informatiecentrum op te richten in het Provinciaal Genootschap, waar

iedereen de nodige inlichtingen moet kunnen krijgen omtrent eventuele monumenten. Omdat de Provinciale Monumentencommissie, die vroeger zeer goed werkte, ter ziele is, zal nu vooral van particuliere organisaties en personen het initiatief tot behoud en bescherming van vooral kleine monumenten moeten uitgaan. Brabants Heem, dat al sinds 1953 actief is op dit gebied, zal daarmee doorgaan en trachten het verval van monumenten tegen te gaan.

Ook voor het behoud van dorpsgezichten, buurten, landschap enz. biedt de Monumentenwet van 1961 mogelijkheden, zoals bewezen is door Eersel, Loon enz.

Tot slot liet de hr. Kakebeke nog een aantal mooie dia's zien van goed en slecht verbouwde boerderijen, dorpsgezichten, erven van boerderijen e.d., waaraan hij tot zijn spijt moest toevoegen, dat er door de nalatigheid van de autoriteiten veel bedorven was.

Met een hartelijk applaus en een dankwoord werd de lezing van de hr. Kakebeke besloten.

N.B. Intussen zijn onder onze leden lijsten verspreid, waarop iedereen kan aangeven, welke monumenten in Gemert dienen te worden beschermd en bewaard. Het bestuur wacht met belangstelling op de reacties.

M.H.J. Pennings.

SPROKKELINGEN

1) In de veertiende eeuw waren verschillende "van Ghemerts" lid van de voorname "Illustere Broederschap van O.L.Vr. te 's-Hertogenbosch." Zo was in 1382 Joffrouwe Sophie, huisvrouw van Diederik van Ghemert, lid. Verder was ook haar schoonzoon Gooswijn Steenwech, gehuwd met Bela van Ghemert, een lidmaat van de Broederschap. Voorts wordt in 1384 nog genoemd een Joffrouwe Lysbeth van Ghemert, in 1389 een Joffrouwe Mechtelt van Ghemert, huisvrouw van Jan van Ghemert, in 1391 Jan van Ghemert, schout van Den Bosch.

Bron: A.v.Sasse-van Ysselt, Voorname Huizen in Den Bosch, blz.153-154.

"De Streek"